

НАША НИВА

Цэна асобнага нумэру 5 кап.

Выходзіць што тыдзень.

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі: Вільня, Віленская вул., № 29.
Цэна с перасылкай і дастаўкай на 1 г.—2 р. 50 к., на 6 мес.—1 р. 25 к. на 3 м.—65 к., на 1 мес.—25 к. За граніцай: на 1 г.—4 р. на 6 мес.—2 р. 3 мес.—1 р. Перамена адрэсу—20 кап.
Абвесткі прыймаюцца на апошняй старонцы па 20 кап. за лінейку малымі літарамі Рукапісы і карэспандэнцыі, прысланыя ў рэдакцыю, павінны быць чытабельна напісаны с праўдзівай фаміліяй і адрэсам таго, хто яе прышляе. Можна такжэ падпісаць прозвішча разам з фаміліяй, хто ня захочэ каб была надрукавана праўдзівая фамілія. Адрэс і фамілія толькі для ве дама рэдакцыі. Рэдакцыя не каідае за сабой права папраўдзяць і укара чываць прысланыя рукапісы і аўтарам назад іх не звертае.

Год IX.

21 Жніўня 1914 г.

№ 33

Прыймаецца далей падпіска на „Нашу Ніву“ на 1914 г.

Цэна на год—2 р. 50 кап., на 6 мес.—1 р. 25 к., на 3 мес.—65 к., на 1 мес.—25 кап.
Адрэс: Вільня, Віленская 29.

У добры час.

На вайне—у змаганьні з ворагам—людзі ў вадзін момэнт аддаюць сваё жыцьцё. Кулі і бомбы, бытцым вострыя сярпы, косяць сотні і тысячы душ, збіраючы багатае жыво сьмерці.

Але ёсць у нас вораг, страшнейшы за кулі і бомбы. Не адразу, не ў вадзін момэнт, а памалу—з дня ды на дзень—па капельцы забірае ён нашае жыцьцё, нашы сілы, нашу долю і пчасьце. Гэта—п'янства ўсенароднае.

Даўно змагаюцца з ім усе лепшыя людзі нашае старонкі. Але п'янства не счэзае: яго сіла ў тым, што бадай ніхто ня верыць у пагібель яго.

Цяперашняя вайна, бяручы ад народу крываваю ахвяру, дала яму за гэта заплату: яна забіла п'янства, паказаўшы, што яго можна звясыці.

У часі мобілізацыі выйшоў прыказ закрыць усе манаполькі, ўсе пшынкі і піўныя. Гарэлкі ня стала. І вось людзі зразу кінулі піць: німа чым упівацца.

Ужо месяц прайшоў с таго часу. Месяц жыве цьвяроза наш народ і зусюль—з усяе дэяржавы Расейскай—ідуць радасныя весткі: маткі, жонкі і дзеці ня могуць нацешыцца, што для іх настаў—тыкі шчаслівы час, што яны сыты, абуты і адзеты, што ў хаці лад і спакой. Усе цешацца, бо перэканаліся, што народ можа абыходзіцца без гарэлкі.

Мобілізацыя ўжо скончылася; хадзіць чуткі сталі, што маняцца ізноў атчыніць манаполькі. Але народ ужо сам ня хочэ гарэлкі: селяне па валасьцях, рабочыя на фабрыках пішуць прыгаворы, просячы, каб гарэлкі не прадавалі праз увесь час вайны.

Гэткіе прыгаворы шлюць і нашы беларусы,—шлюць у Вільню, ў Мінск і др. Народ схамянуўся, глянуў цьвярозымі вачыма навакол сябе і сам устаў на змаганьне с сваім страшэнным ворагам—п'янствам.

Да канца вайны ішчэ далёка. Але ўжо відаць, што вораг згіне: вера ў яго моц развеялася, як дым,—на гэтай веры дэяржалася ўласць яго.

Народ ступіў на справядлівую дарогу. У добры час!

а—н—а.

Цяперашні патрэбы.

Калі дае колечы з'яўляецца агульная беда, тады людзі, быўшы раней адмежаваны адны ад другіх кожны сваімі ўласнымі справамі, якбы інстыктыўна пачынаюць збліжацца, і паміж іх вы-

растаець звязь шчырасьці і дружбы. Ды яно інакш і быць ня можа. Падмога адзін аднаму ў гэтакім часе служыць атпорам таму агульнаму нешчасьцю, каторое парушаець нормальнае жыцьцё краю.

Гэтае самае бачым мы цяперака у нас у апошніх неспакойных часах вайны:

Ужо, апрача тых, каторыя пашлі ваеваць, усе і адуюць людзі прыходзяць с сваёй часткай помачы ці то грашамі ці то працай к другім болей бедным, болей асірацеўшым.

На вёсках цяпер на першай чародзі гэта—падмога у палевых работах. Трэба збіраць с поля, трэба жыта сеіць, трэба малаціць, а тут мейсцамі асталіся адны толькі кабеты ды дзеці—бяз мужчын, бяз упражы.

З гэтай прычыны ўжо у некаторых мейсцах па вёсках (у Арэнсбурзе, каля Рыгі у Лотышоў) ладзіцца гаспадарскіе атрады—гурткі, якіе дарма памагаюць у працы тым сямьям, дзе гаспадары іх пашлі на вайну. Дык вось тым болей у нас, на Беларусі, дзе вайна мацней як у іншых мейсцах дае сябе знаць, трэба ладзіць нешта падобнае гэтакім атрадам—

гурткам. Трэба розныя работы таллакамі рабіць, коні пазычаць тым, дзе іх не хапае, або і саўсім німа. Хай маладыя дзяцюкі папрацуюць троху у тых сямьях, дзе німа каму цяперака працаваць.

Памятайця тое, што цяперака шмат лягчэй выратаваць з бяды родных братоў сваіх шчырым стараньнем на іх ніве, чым тады, калі вы гэта прапусьцілі, і у іх змарнуецца усё на полі, а вам прыдзецца гатовым сваім хлебам з імі дзяліцца.

Гэтакім парадкам зробіцца вялікая работа, якая шмат аблягчыць у нашым краю цяжкіе варункі жыцьця, выкліканыя вайной. Вялікае падзякуй скажучь вам, працоўнікам на гэтым грунце, ваши браты, каторыя кроў сваю праляваюць на вайне.

Еднайцёся браты па вёсках, ды аблягчайце колькі вашай магчымасці агульнае нашае горэ.

Гэткая падмога цяпер у нас болей чым патрэбна, спадзеваемся нават, што ўжо на гэткі лад і робіцца штосьці, бо у такіх мінутах ахвяровываецца ўсім за сьвяты доўг кожнага чалавека—памагчы адзін аднаму у бядзе...

ВАЙНА.

Расейска-Нямецкая.

13 жніўня. Расейскае войска наступае далей у глыб усходней Прусіі, забраны гарады: Нордэнбург, Бішоўсбург, Зэнсбург і станцыя Ротфліс (гэта апошняя ў Галіччыне). Немцы атступаюць к Кеніксбэргу і Алленштэйну.

14 жніўня. Наша войска збліжаецца к крэпасці Кеніксбэрг (Каралевец), атпыхаючы прырэдне часьці гарнізона (крэпаснога войска). Узлі горад Тэльзіт. У Тэльзіце забрана шмат ваеннай дабычы і цэлы гарнізон. Жыхары уцяклі.

На усходне-прускім фронце 12, 13 і 14 жніўня адбывалася упорная бітва у раёне Сольдау, Алленштэйна і Бішоўсбурга, куды вораг сабраў корпусы, што атступілі ад Гумбінэна, і свае сьвежыя сілы. Расейцы узялі Алленштэйн. У раёне Петрокова наша конніца разбіла тры нямецкіе эскадроны і ўзяла ў палон 127 самакатнікоў.

17 жніўня. На прускім фронце у раёне Остэроде паявіліся новыя непрыяцельскіе сілы, якіе у некаторых мейсцах пераходзяць у наступленьне на нашых.

18 жніўня. С прычыны нагромаджанай падмогі, сцягнутаі з усяго фронту, дзякуючы шырока развітым жалезным дарогам, адборныя сілы немцаў абрушыліся на нашы сілы—каля двух корпусоў, папаўшы пад самыя сільны абстрэл цяжкай артылерыі, ад каторай мы паняслі вялікія страты. Войска білася храбра. Генералы Самсонов, Мартос, Пестіч і некаторыя чыны штабу пагінулі.

Расейска-Аўстрыяцкая.

12 жніўня. Расейскае войска у Галіччыне энэргічна наступае

к Львову (сталіца Галіччыны), ад якога знаходзіцца ўжо недалёка.

13 жніўня. Аддзельныя боі на Галіцкім фронце прынялі размер генеральнай бітвы, расшырыўшыся у паўднённых паватах Люблінскай і Холмскай губерніі і усходней Галіччыны на дарогах к Львову і прасяцагам на агульным фронце да 300 вёрст. Расейцамі здабыта адно знамя і праве саўсім зніштожаны адзінаццаты поўк гонвадаў.

15 жніўня. Бітва па аўстрыяцкім фронце ідзе далей з вялікім упорствам. На ўсход ад Львова узята у палон 3000 душ. Каля Падгайцаў страты праціўніка 3000. Намі узята з бою 4 гарматы і шмат яшчыкаў з набоямі і падабраны на пераправе цераз Залатую Ліпу пакінутыя непрыяцелем 9 гармат і 60 яшчыкаў з набоямі. У ваколіцы на поўнач ад Томашова намі узята 1000 у палон, а к усходу ад Томашова—пятнаццатая вэнгерская дывізія разбіта і акружэна. Аддаюцца цэлыя паўкі. На другіх участках вельмі упорныя бітвы прадаўжаюцца. Глаўныя сілы і змаганьне непрыяцеля распасцераюцца у напярэмак к Любліну, гдзе адбываюцца вельмі зацятыя бітвы.

16 жніўня. Бітва на ўсім аўстрыяцкім фронце адбываецца. На паўдні ад Любліна расейскае войска перайшло агулам ад абароны к наступленьню і цяперака пасоваецца у раёне, заваленым крушымі забітых аўстрыякоў, прыбраць каторых непрыяцель ня ўсьпеў. Нягледзячы на тое, што некаторыя паўкі буюцца ўжо сёмы дзень, усёж такі бітвы адбываюцца вельмі заўзятыя. Шмат удараў штыкамі. Каля Тамашова заядлы бой прадаўжаецца. На

ўсім гэтым фронце расейцы узялі шмат людзей у палон, гарматы, пулемёты і яшчыкі з набоямі Здабыта ізноў аўстрыяцкае знамя.

Сэрбска-Аўстрыяцкая.

После разбіцця сэрбамі аўстрыякоў, у Сэрбіі трохі прыцішла, толькі час ад часу аўстрыяцкіе гарматы абстрэліваюць Белград, каторы усё ешчэ трымаецца і маўчыць на непрыяцельскую стрэляніну.

У часе атступленьня аўстрыякоў, імі разрушэны і разграблены сэрбскі горад Шабац. Кажучь што пры гэтым аўстрыякі забівалі жыхароў—старцоў, дзяцей і кабет.

У часе васьмідзённых бітвоў на фронце Шабац-Дрына аўстрыякі панеслі страты каля 40 тыс. забітымі. Сэрбы захапілі у палон 8600 чалавек, 1500 раненых, 40 гармат, 17 гаубіць (адмена вялікіх гармат), 85 артылерных павозак, 36 пулемётоў, 12 яшчыкоў з рэвольварамі, 7 тыс. шрапнелёў (куль), 3 тыс. коней і 600 валоў. Шкоды сэрбаў—8500 раненых і 1500 забітых.

Чарнагорска-Аўстрыяцкая.

16 жніўня. У ваколіцах Будвы высаджыся на бераг сільны аўстрыяцкі атрад, маючы сабе у помач артылерыю з ваенных аўстрыяцкіх параходаў. После нядоўгай заўзятай бітвы, чарнагорцы разбілі аўстрыякоў, змушэных з вялікімі стратамі і ў поўным безпарадку вярнуцца на свае караблі.

Француска-Нямецкая.

12 жніўня. Францускіе пазыцыі паўднёнай часьці, дзе вадзецца бітва, былі атакованы немалымі нямецкімі сіламі. Атака адбіта. Непрыяцель атступіў па ўсей лініі.

13 жніўня. Агулам наступаньне французоў паміж Нансі і Вогезамі ідзе бойка. Паміма таго правае крыло змушэна было атступіць. У ваколіцы Сэндзіс Немцы мелі немалыя страты. Знайдзена 1500 трупоў на невялікай мясціне. У адной траншэі (акопе) цэлая воінская часьць была зніштожана французамі. Пад Вавром не было ніякіх сур'ёзных стычак. Абедзьве староны аддыхаюць после недаўных бітвоў.

14 жніўня. У Вогезах французы ізноў перайшлі у прыступ і аткінулі немцоў. У ваколіцы Вогезаў і Нансі наступаньне французоў не перэрываецца пяты дзень. Страты немцоў вялікія. Гэтак у адным мейсцы каля Нансі знайдзена 2500 забітых немцоў, а ў ваколіцы Бітрымон—4500 забітых.

16 жніўня. На ўсім фронце нічога не зьмянілося. Наступаньне немцоў стрымліваецца з двух старон. За час петнацідзённых бітвоў страты нямецкіе вельмі вялікія, гэтак 12 в і 124 в паўкі злучаны у адзін поўк.

17 жніўня. На цэлым француска-нямецкім театры вайны мала што змянілася. Бітвы адбываліся с пераменным пчасьцем. На правым крыле наступаюць французы, а на левым немцы у старану Ля-Фэр.

Ангельска-Нямецкая.

Англічане ваююць у хаўрусе з

французамі і бельгійцамі проці немцоў, так што большая часць вестак аб французска-нямецкай вайне адносіцца і да англічаной.

Паведамляюць, што ў бітвах 10 і 13 жніўня ангельскае войска утрымала свае пазыцыі на фронце Комбр-Лекуто, гдзе аказалі слаўнае супраціўленне, меўшы страт да 6000 чалавек.

Бельгійска-Нямецкая.

12 жніўня. Недалёка ад Остен-дэ была невялікая стычка паміж нямецкай кавалерый (коннае войска) і бельгійскімі жандармамі. Немцы адбіты. 11 жніўня бельгійская армія зрабіла вылазку каля Антвэрпэна, 12 жніўня аткінула 3 дывізіі нямецкіх войск у ваколіцах Маліна к Вільвордэ на ўсход ад чагункі Брусэль-Антвэрпэн.

Паведамляюць, што за крэпаснымі насыпамі Номюра, дзе адбылася заўзятая бітва, знайдзена да 10,000 забітых немцоў.

Агулам у бітвах з бельгійцамі пагелло немцоў каля 100,000 (сто тысяч) і болей чым гэтуйкі раненых.

Японска-Нямецкая.

Паведамляюць, што 13 і 15 жніўня Японцы абстрэлівалі з мора украпленне Ціндао, за каторы Японія вае з немцамі. Абстрэліванне Ціндао патрэбна было японцам, каб высадзіць на сушу сваё войска. Немцы прыгатаўляюцца к абароне. 23,000 кітайцоў працую над умацаваньнем Ціндао с сушы.

Японцы занялі нідалёка ад Кіао-Чао належачы да немцоў 7 выспоў.

Новыя ваіны.

Аўстрыяцкі пасол аткліканы з Японіі, а японскі з Аўстрыі. Гэта раўняецца абвешчэнню вайны паміж гэтымі дзяржавамі.

Аўстрыя абвешціла вайну Бельгіі.

У Швэцыі.

Швэцкі ўрад выселяе с свайго краю усіх расейскіх падданных—халастых мужчын.

У Болгарыі.

У Болгарыі 11 жніўня абвешчана ваеннае палажэнне.

У Турэччыне.

У Турчыне ідуць сьпешныя прыгатаўленьня к вайне. Усё узялі у свае рукі немцы. Глаўнакамандуючым турэцкай арміяй назначэн Сандэрс—немец. З дня на дзень чакаюць абвешчання Турцыяй вайны.

У Амерыцы.

Амерыканскі ўрад абвешціў, што Амерыка ня будзе ўмешывацца у вайну Японіі з Нямеччынай і Аўстрыяй.

Прэзыдэнт Амерыкі выдаў пастанаву, якой забараняе амерыканскім жыхарам ісьці дабравольцамі на вайну у якую нібудзь з ваюючых эўропэйскіх дзяржаваў. Хто не паслухае, той траціць право быць амерыканскім падданным.

Вайна на моры.

У ночы на 13 жніўня каля расейскіх берагоў завяз нямецкі крейсер (ваенны параход) „Магдэбург“. Раніцай, як разьвеўся туман, падышлі к яму два расейскіх крейсера і пачалі стрэляць. Нямецкі крейсер разрушэн, а камандзір яго, часць афіцэраў і каманды узяты у палон.

На вадах Корфу ангельскі мінаносец заталіў аўстрыяцкага мінаносца.

Паміж ангельскім ваенным флотам і нямецкім адбылася вялікая марская бітва з неўдачай для немцоў. 2 нямецкіх мінаносцаў і 2 крейсера затоплены англічанамі. Страты англічан забітымі невялікія і ніводзін параход моцна ня ўшкоджэн.

Аўстрыяцкі мінаносец наскочыў на міну, пастаўленую аўстрыяцкамі, і патануў з усёй камандай.

Вайна у паветры.

16 жніўня цэпелін (самалёт) кідаў бомбы на станцыю Млава, але быў разстрэляны расейцамі і зваліўся на зямлю. У самалёце было 8 салдатаў, 2 пулемёты і разрывныя набой.

17 жніўня над Парыжам лётаў нямецкі самалёт і кінуў на горад некалькі бомбаў, не зрабіўшы ніякай шкоды.

13 жніўня немцы кідалі з дыржабля (лятаючай машыны) бомбы на горад Антвэрпэн, дзе цяпер жыве бельгійскі кароль і ўрад. Кінута 8 бомбаў, якімі забіта 10 чалавек і 8 ранена. Адна бомба разарвалася над дварцом, дзе жыве бельгійская каралева з дзяцымі.

На пагранічнай станцыі Бамен спусціўся на расейскую старану аўстрыяцкі аэроплян (самалёт). У той час падбеглі бабы і непустылі ляцець далей аўстрыякоў, аж пакуль не пад'ехалі казакі, каторыя і заарыштавалі самалёт і лятуноў.

Каля вайны.

Крывая лаяня.

Газеты апісваюць бітву, якая адбылася ў Шарлеруа паміж немцамі і французамі за панаванне над гэтым горадам. Горад і ваколіцы каля яго былі два разы на пераменку узяты французамі і немцамі. Вуліцы у часе бітвы былі да таго перапоўнены трупамі, што апошніе забітыя не валіліся, а аставаліся стаяць сярод нязлічанай крушні людзкіх цел. Францускі і афрыканскі батальён разьбіўшыся бітвай рынуўся у штыкі з нямецкай кавалерый. Некаторыя вуліцы былі загароджаны калычастым дротам і электрычным токам. Крывая лаяня цягнулася 13 гадзін. Малы гарматы былі пастаўлены на стрэхах, вокнах і балконах. Пяць нямецкіх батальёнаў былі знішчаны, бытцам скошаны, адзін за адным. Горад разрушаны у шчэнт. С 500 дамоў асталося толькі 19.

Перавозка немцамі войска.

16 жніўня у ночы праз Бельгію пераехала 160 пездаў з нямецкім войскам, якое з французскай гравіцы перепраўляецца на расейскую. Войска адзін корпус з усім аружжам.

У сталіцы Францыі.

16 жніўня ваенны губернатар Парыжа прыказаў у чатырохдзённы срок знясьці ўсе будынкі, якія знаходзяцца недалёка украпленняў кругом Парыжа. Гэта аб'ясняецца магчымасьцю нападу неприяцеля на горад.

З Беларусі і Літвы.

З Віленшчыны.

За ўцеканьне з ваеннай службы.

«Вил. Воен. Листок» паведамляе, што надовічы было растрэляна 7 чалавек за ўцеканьне з войска.

Збегство палонных.

У ночы на 14 жніўня, пры пераезде ваеннага пезда с палоннымі немцамі, двое з іх, скарыстаўшы с ціхаго ходу чыгункі, паміж станцыямі Турмонт і Калкуны уцяклі німа ведама куды.

Выезд турак.

З Вільні і Мінска вьезджаюць туркі, што працуюць у турэцкіх будачных. Як кажуць, гэты вьезд звязаны з абвешчэннем у турэччыне мобілізацыі.

Замест гарэлі.

У шмат дзе якіх мейсцах, а паміж іншым і ў Вільні, як зачыніліся манапольскія шынккі, заместа гарэлі пачалі некаторыя людзі піць денатурованы спирт, што ужываецца толькі да апалу. З гэтай прычыны шмат дзе патруцілася народу. У Вільні кожны дзень умірае па колькі чалавек ад ужыванья гэтага спірту.

За гусі.

У вёсцэ Мільвунах, Свенцянскага павету, у часе спрэчкі за гусі Лявон Іваноў, яго жонка і сыны Ігнат і Ялефэры цяжка пабілі Івана Арэха, каторы ад пабоёў, не прыходзячы ў памяць, сканаў.

Між тым брат нябошчыка Аляксей схпіў стрэльбу і выстрэлам у плечы раніў Ігната Іванова.

Забарона прадажы фруктоў.

Начальнік Лібава-Роменскай жалезнай дарогі забараніў прадажу агародніны і фруктоў на ўсіх станцыях дарогі.

З Міншчыны.

За гарэлку.

Па загаду адміністрацыі за патайную прадажу спіртных напіткаў у забаронены час пиваварны завод і 17 прыватных трактароў і піўных закрыта, на шэсьць шынкароў наложаны штрафы да 3000 рубл. і двух выслана з губерніі.

З усіх старон.

Перамена названьня расейскай сталіцы.

Гасудар Імпэратар Найвышэй загадаў называць на далей горад С.-Пецябург Петроградам.

Ваеннае палажэнне.

Найвышэйшым указам абвешчаны на ваенным палажэнні чыгункі: Сібірская паміж станцыямі Чэлябінск і Боготол і Омская паміж станцыямі Тюмень і Омск. Так сама Найвышэйшым указам абвешчэн на ваенным палажэнні увесь Каўказ.

Аб перэсяленцах.

Глаўнаупраўляючы землеўстройствам і землядзелам паведаміў дыркулярам па тэлеграфу губернатараў, каб тые у свой чарод апавесцілі земскіх начальнікоў, што с прычыны ваеннага часу заводзяцца пакуль што такія парадкі аб перэсяленьні: 1) прыпыніць выдаваньне сьвядоцтваў для хадакоў; 2) паведаміць усіх перэсяляючыхся, што ім прыняецца выдаваньне пазычак і запамог с

казны і што яны павінны адлажыць перэсяленьне да канца вайны; 3) апавесціць перэсяляючымся, што срок яўкі на залічэнне ім надзелы прадоўжаны да 1 жніўня 1915 году, і 4) выдаваць после апавешчэння вылічаных асьцярог прахадныя сьвядоцтвы толькі тым сямьям, часць каторых ужо перэсялялася на новыя мейсцы.

Казённыя дрывы.

Гасудар Імпэратар, 11 жніўня гэтаго году, Найвышэй загадывае: 1) атпускаць бесплатна на апал праз увесь час вайны для бяднейшых сямьяў ніжніх чыноў (салдатаў) запасу і ратнікоў апалчэння, пакліканых на вайну, валежны лес (павал) с казённых лясоў, і 2) дазволіць глаўноупраўляючаму землеўстройствам і землядзелам асведоміць мейсцовыя упраўленьня землядзелья і гасударственных імушчэств у якім парадку выдаваць гэтыя дрывы.

Манапольскі.

Паведамляюць, што ўсе казённыя манапольскія і прыватныя шынкюні будуць закрыты праз увесь час вайны. Аб гэта стараюцца шмат земствоў, гародоў і інш.

Самопомач.

У Арэнсбургу (за Рыгай) завязаўся хаўрус сельска-гаспадарскіх работнікоў дзеля помачы у рабоце тым сямьям, гаспадароў каторых паклікалі на вайну. Усе работы гэты хаўрус спаўняе дарам. За работу у панскіх дварах бяруць плату павэдлуг умовы, пры чым заробленыя грошы ідуць на запамогу сямьям пакліканых на вайну. У хаўрус запісаліся селянскіе дзеці, што йшчэ вучацца, а нават студэнты і сэмінарысты.

Штраф на газету «Рэч».

Пецяруб. градоначальнік аштрафаваў рэдактара газеты «Рэч» за надрукаваньне перадавой стацыі у № 217 на 3000 руб. або 3 месяцы арышту.

Перэсяленцы.

С пачатку году да 15 жніўня перэбралася у Сібір: перэсяленцоў—181,979, хадакоў—75,254; назад вярнулося: перэсяленцоў—19,537, хадакоў—45,112.

Аб немцах у унівэрсытэце.

Міністр народнай асьветы выдаў дыркуляр, каторым забараняе прымаць у Расейскіе унівэрсытэты нямецкіх і аўстрыяцкіх падданных.

Рэдактар-Выдавец

І. Луцэвіч.

СУПЭРФОСФАТ

І ДРУГІЕ ПАРАШКІ, А ТАКЖЭ

сечкарні,

малацарні,

манежы,

вядльні

суліць склад Віленскаго Таварыства
Сельскай Гаспадаркі

Вільня, Завальная, № 9.

ТАВАРУ ВЯЛІКІ ВЫБАР.